
TERCÜMELER

ABDOLKHANI ve KARIMNIA v. TÜRKİYE DAVASI (no. 2)
(Başvuru no. 50213/08)¹

Prof. Dr. Nuray EKŞİ*

KARAR

Strazburg

27 Temmuz 2010

Bu hüküm, 44. maddenin 2. paragrafındaki şartlarla nihai nitelik kazanacaktır. Karar, yazım hataları yönünden gözden geçirilebilir.

Abdolkhani ve Karimnia v. Türkiye davasında (no. 2),

İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi (İkinci Daire) Heyeti aşağıdaki kişilerden oluşmuştur:

Françoise Tulkens, *başkan*,

Ireneu Cabral Barreto,

Dragoljub Popović

Nona Tsotsoria,

Işıl Karakaş,

---

* İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Milletlerarası Özel Hukuk Anabilim Dalı Başkanı.

¹ <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=28&portal=hbkm&action=html&highlight=&sessionid=57891584&skin=hudoc-en> (5.8.2010).

Kristina Pardalos,
Guido Raimondi, *hakimler*,
ve Stanley Naismith, *Daire Katibi*,
6 Temmuz 2010 tarihinde yapılan özel müzakere sonucunda,
Aynı gün, aşağıdaki hüküm verilmiştir:

USUL

1. Dava, Temel Hakların ve Hürriyetlerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesine istinaden, Türkiye aleyhine, 21 Ekim 2008 tarihinde, iki İran vatandaşı, Bay Abdolkhani ve Bay Hamid Karimnia ("başvuranlar") tarafından yapılan başvuruya (no. 50213/08) ilişkindir.
2. Kendilerine hukuki yardım yapılan başvuranların, Mahkeme'de, Amerika Birleşik Devletleri-New York'ta bulunan ve bir sivil toplum kuruluşu olan İran Mülteciler Birliği başkanı (Iranian Refugees Alliance Inc.) Bayan *D. Abadi* tarafından, temsil edilmesi, Mahkeme Heyeti başkanı tarafından İç Tüzüğü'nün 36 § 4 (a) maddesi uyarınca onaylanmıştır. Türk Hükümeti ("Hükümet"), görevlileri tarafından temsil edilmiştir.
3. 25 Kasım 2008 tarihinde, İkinci Daire Başkanı, başvuruyu Hükümet'e bildirmeye karar vermiştir. Aynı zamanda başvurunun, kabul edilebilirliği ve esasının birlikte incelenmesine hükmetmiştir (md. 29 § 3).

MADDİ OLAYLAR

I. Dava Konusu Olaylar

4. Başvuranlar 1973 ve 1978 yıllarında doğmuşlardır ve İsveç'te yaşamaktadırlar.
5. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ("BMMYK") mandası altında mülteci olan başvuranlar, belirlenemeyen bir tarihte Türkiye'ye gelmişlerdir. Güvenlik kuvvetleri tarafından tutuklanmış-

lardır ve Türkiye topraklarına yasadışı giriş yaptıklarından 17 Haziran 2008 tarihinde Irak'a sınırdışı edilmişlerdir.

6. Başvuranlar, sınırdışı edilmelerinin hemen ardından yeniden Türkiye'ye giriş yapmışlardır.

7. 21 Haziran 2008 tarihinde Muş Gökyazı Jandarma Karakolu yetkilileri tarafından yapılan yol kontrolü esnasında, pasaportlarının sahte olması sebebiyle tutuklanmışlardır.

8. Daha sonra başvuranlar, Muş'un kazası olan Hasköy'deki polis merkezine konulmuşlardır.

9. Başvuranlar, 30 Haziran 2008 tarihinde, Mahkemeye başvurmuşlardır (başvuru no. 30471/08) ve İran veya Irak'a sınırdışı edilmemelerini talep etmişlerdir. Uyuşmazlığı çözmekle görevlendirilen Daire Başkanı, aynı gün, tarafların menfaatlerini korumak ve yargılamanın usulüne uygun bir şekilde işlemesini sağlamak için İç Tüzüğü'nün 39. maddesine göre, başvuranların, 4 Ağustos 2008 tarihine kadar İran'a veya Irak'a sınırdışı edilmemesini Türk Hükümetine bildirmiştir. 22 Temmuz 2008 tarihinde, Daire Başkanı, İç Tüzüğü'nün 39. maddesine istinaden verilen tedbir kararının, yeni bir bildirim yapılana kadar uzatılmasına karar vermiştir.

10. Başvuranlar, 21 Haziran–26 Eylül 2008 tarihleri arasında Hasköy Polis Merkezi'nde tutulmuşlardır. Başvuranlar, bir sonraki gün, 26 Kasım 2009 tarihine kadar tutuldukları yer olan Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'ne götürülmüşlerdir.

1. Hasköy Polis Merkezi'ndeki Tutma Koşulları açısından

a. Başvuranlar yönünden

11. Başvuranlar, tutuldukları yerin, binanın bodrum katında olduğunu belirtmişlerdir. Bu sebeple, tutuldukları yer, rutubetlidir ve yeterince doğal ışık alamamaktadır. Merkez, toplam 70 metrekaredir ve üç açık odadan oluşmaktadır. Odalar 12–16 metrekaredir. Bir tuvalet ve iki yatağın yer aldığı bir koridor vardır. Birinci ve ikinci odada seki ve dört yataklı ranzalar vardır. Üçüncü oda boştur.

12. Merkezde tutuldukları ilk beş haftada başvuranlar, diğer seksenüç kişi ile aynı yerde kalmışlardır. Merkezde tutuldukları altıncı haftadan onuncu haftaya kadar olan süreçte tutulanların sayısı otuzbire düşmüştür. Son iki haftada, bu sayıda da azalma olmuştur. Hasköy'deki alıkonulma süresinin sonlarına doğru, merkezde yalnızca başvuranlar kalmıştır.

13. Yataklar ve battaniyeler kirlidir ve bitlerle doludur. Yastık veya çarşaf verilmemiştir. Merkezde tutuldukları ilk haftalarda, başvuranlar, aşırı kalabalık yüzünden, yataksız olarak, yerde battaniyeler üzerinde uyumak zorunda kalmışlardır. Merkezde duş ve genellikle su yoktur. Başvuranlar, Merkezde tutuldukları üç ay içinde yalnızca iki defa hamama götürülmüştür. Başvuranlara, havlu, tuvalet kâğıdı, dişmacunu, tıraş malzemeleri ve şampuan verilmemiştir. Tuvaletler kirlidir ve hiçbir zaman temizlenmemiştir. İdare, merkezde tutulanlara temizlik yapmaları için gerekli temizlik maddelerini de vermemiştir. Merkezi, hamamböcekleri ve sivrisinekler istila etmiştir. Yetersiz tutma koşulları sonucunda, başvuranlar, deri hastalıkları ve enfeksiyona maruz kalmıştır. Deri hastalıkları sebebiyle doktora götürülmüşlerdir, fakat kendilerine ilaçla tedavi yapılmamıştır. Hasköy'de kaldıkları ilk günlerde sudan mikrop kaptıkları için hastalanmışlardır. İlk başvuran mafsalsız iltihabı olmuş ve ikinci başvuranın sırt problemleri olmuştur. Başvuranlar, sağlık sorunları sebebiyle tıbbi kontrole tabi tutulmamıştır. Başvuranlara, günde iki öğün yemek verilmiştir. Öğünler, çorba ve yetersiz miktarda ekmekten oluşmaktadır. Başvuranlara, temiz içme suyu verilmemiştir. Başvuranlara, giysisi de verilmemiştir. Bu sebeple başvuranlar, üç ay boyunca aynı giysileri giymek zorunda kalmışlardır.

14. Merkezde, iç mekân ve dış mekân faaliyetleri bulunmamaktadır. Başvuranlar, hiçbir zaman karşılığında ücret almadıkları çöp toplamak, çimenleri sulamak, zemini ve merdivenleri süpürmek, yükleme veya boşaltma yapmak gibi işleri yapmaya mecbur edildiklerinde dışarı çıkarılmıştır.

15. Son olarak, Hasköy polis merkezinde tutuldukları sürece başvuranların, telefon açmalarına veya gelen telefonları yanıtlamalarına izin verilmemiştir. BMMYK görevlisinin yaptığı bir ziyaret dışında, başvuranların ziyaretçi kabul etmelerine de izin verilmemiştir. BMMYK Ankara Ofisi'nin talebi üzerine, bir avukat Hasköy polis

merkezine giderek başvuruları ziyaret etmiştir. Ancak başvurularla görüşmesine hiçbir zaman izin verilmemiştir.

16. Başvuranlar, tutma koşullarıyla ilgili olarak birçok yazılı şikâyetle bulunmuşlardır. Ancak şikâyetleri içeren dilekçeleri yetkili makamlar tarafından kabul edilmemiştir.

b. Hükümet yönünden

17. Hükümet, başvuruların, yabancılar kabul ve ikamet merkezine yerleştirilmeyi beklerken 21 Haziran–26 Eylül 2008 tarihleri arasında Hasköy polis merkezi binasında geçici olarak tutulduklarını belirtmiştir. Hükümet, sözkonusu süre içinde toplam doksanaltı yabancı'nın merkezde kaldığını ifade etmiştir. Bununla beraber, belirtilen sürelerde en fazla kırkiki kişi tutulmuştur. 2 Ağustos–26 Eylül 2008 tarihleri arasında sadece başvurular merkezde tutulmuşlardır.

18. Hükümet, başvuruların, Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'ne gönderildikten sonra Hasköy'de yabancılar misafirhanesi inşa edildiğini ifade etmiştir. Hükümetin beyanlarına göre, bu yeni mekânda, merkez yönetimi tarafından günde üç defa yemek verilmektedir. Merkezde sağlık kliniği bulunmamasına rağmen burada tutulanlar yakınlardaki devlet hastaneleri ve kliniklerde yeterli ölçüde tıbbi yardım almaktadırlar. Açık havaya çıkmalarına izin verilmektedir ve yemeklerinin verildiği ve merkezde görevli personel ile futbol oynadıkları merkezin bahçesinde fiziksel idman yapabilmektedirler. Hükümet, merkezde lavaboların, tuvaletlerin ve banyoların bulunduğunu ve göçmenlerin periyodik olarak Tük hamamına götürüldüğünü ifade etmiştir. Hükümet, son olarak, başvuruların internet ve telefon aracılığıyla dış dünya ile irtibat kurduklarını belirtmiştir.

2. Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezindeki Tutma Koşulları açısından

a. Başvuranlar yönünden

19. 12 Kasım 2009 tarihinde yaptıkları savunmalarında, başvurular, Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'ndeki tutma koşullarından yakınmışlardır. Başvuranlar, özellikle de yemeklerin kalite-

sinden ve sudan, yetersiz tıbbi destekten, tatmin edici olmayan hijyenik olanaklardan, fiziksel egzersiz yapamamaktan ve Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'nde tutulanların sayısındaki artıştan şikâyet etmişlerdir. İddialarını desteklemek için, başvuranlar, 11 Kasım 2009 tarihinde çekilmiş ve vücudundaki isiliklerden dolayı acı çeken birinci başvuranın sırtını ve bacaklarını gösteren dört fotoğraf da dahil birçok fotoğraf ibraz etmişlerdir.

b. Hükümet yönünden

20. Hükümet, başvurunun, Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'ndeki tutma koşullarına ilişkin olarak değil, Hasköy polis merkezindeki tutma koşullarıyla ilgili olarak yapıldığını öne sürmüştür. Dolayısıyla, Mahkeme'den, Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'ndeki tutma koşullarıyla ilgili şikâyetlerle bağlantılı olduğu ölçüde başvurunun incelenmemesini talep etmiştir.

II. İlgili Mevzuat ve Uygulama

21. İç mevzuat ve uygulama hakkındaki bilgi *Z.N.S. v. Türkiye* (no. 21896/08, §§ 34–35, 19 Ocak 2010) ve *Charahili v. Türkiye* (no. 46605/07, § 48, 13 Nisan 2010)² davalarında verilen kararlarda bulunabilir.

HUKUK

I. Sözleşmenin 3. Maddesinin İhlâl Edildiği İddiası

22. Başvuranlar, Sözleşme'nin 3. maddesine istinaden, Hasköy polis merkezindeki tutma koşullarının insanlık dışı ve haysiyet kırıcı olduğundan şikâyet etmişlerdir. Ayrıca Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'ndeki maddi koşullardan yakınmış ve burada tıbbi yardımın sağlanmadığını iddia etmişlerdir.

² Karar, henüz kesinleşmemiştir.

A. Hasköy polis merkezindeki tutma koşulları

1. Kabuledilebilirlik

23. Hükümet, başvuranların, Sözleşme'nin 35 § 1. maddesi bağlamında kendileri için mevcut olan iç hukuk yollarını tüketmediklerini belirtmiştir. Hükümet, bu bağlamda, başvuranların, İHAM'a başvurmadan önce, Anayasanın 125. maddesi uyarınca idare mahkemelerine başvurmalarının gerektiğini ifade etmiştir.

24. Başvuranlar, Hasköy polis merkezinde tutulurken avukata erişimlerinin engellendiğini ve böylece tutulma koşulları için adli yargıya başvurma hakkından yoksun kaldıklarını iddia etmişlerdir. Başvuranlar, ayrıca idare mahkemelerindeki yargılamanın aşırı derecede uzun sürdüğünü ve Türk hukukunda, tutma koşullarından kaynaklanan zararların tazmin edilmesi hakkının bulunmadığını belirtmişlerdir.

25. Mahkeme, öncelikle, başvuranların, millî makamlara şikâyetle bulunmadığına ilişkin iddianın doğruluğunu tespit etmekle beraber Hükümetin, hangi başvuru yollarının mevcut olduğunu ve başvuranlara ne gibi çarelerin öngörüldüğünü ortaya koyamadığını gözlemlemektedir. Üstelik, Hükümet, mülki makamlara yapılan başvurular veya şikâyetler üzerine tutma koşullarının düzeltilmesine ilişkin örnekler gösterememiştir. Mahkeme, iç hukuktaki mevcut başvuru yollarının, tutma koşullarıyla ilgili olarak yapılan şikâyetler açısından başvuranlara çözüm sağladığının yeterli kesinlikte ortaya konulmadığı sonucuna varmaktadır.

26. Mahkeme, her halükarda, *Abdolkhani ve Karimnia v. Türkiye* davasında verdiği kararında (no. 30471/08, ECHR 2009-...), başvuranların, Hasköy polis merkezinde kaldıkları sürece hukuki yardım almadıklarını tespit ettiğini belirlemektedir (bkz yukarıda anılan *Abdolkhani ve Karimnia*, § 114). Üstelik, Hükümet, bir avukatın, 30 Haziran 2008 tarihinde, başvuranları ziyaret etme girişiminin polis memurları tarafından engellendiğine ilişkin olarak başvuranlar tarafından yapılan iddiaya karşı çıkmamıştır. Bu şartlar altında, Mahkeme, her halükarda, başvuranların adli ve idarî makamlara şikâyetle bulunmadıkları sonucuna varmaktadır. Bu sebeple Hükümet'in itirazını reddetmektedir.

2. Esas

27. Hükümet, Hasköy polis merkezindeki maddi koşulların mükemmel oldukları söylenemezse de insanlık dışı veya küçültücü olduklarının da söylenemeyeceğini belirtmiştir.

28. Başvuranlar, kendi tanımlarına göre küçültücü muamele teşkil eden Hasköy polis merkezindeki tutma koşullarıyla Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edildiğini iddia etmişlerdir.

29. Mahkeme, öncelikle, başvuranların, Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'ne gönderilmeden önce üç aydan fazla süreyle, 21 Haziran 2008 ve 26 Eylül 2008 tarihleri arasında, Hasköy polis merkezinde tutulduklarını tespit etmektedir. Mahkeme, ayrıca, Hükümetin, başvuranların, binanın bodrum katında 70 metrekarelik bir yerde tutulduklarına ilişkin olarak başvuranlar tarafından yapılan iddialara karşı çıkmadığını belirlemektedir. Hükümet, Mahkeme tarafından açıkça istenilmesine rağmen Hasköy polis merkezindeki şartları, odaların kapasitesini ve sözkonusu sürelerde merkezde kalanları gösteren yazılı deliller, fotoğraflar veya video filmi ibraz etmemiştir. Hükümet tarafından sunulan fotoğraflar, başvuranların Kırklareli'ne gönderilmesinden sonra inşa edilen yeni yabancılar misafirhanesine ilişkindir ve mevcut dava ile bunların alakası yoktur.

30. Başvuranların Hasköy polis merkezinde tutulmasıyla ilgili olarak, Hükümet, söz konusu süreler içinde en fazla kırkiki kişinin burada tutulduğunu belirtmekle yetinmiştir. Merkezde tutulan kişilerin sayısı ile ilgili olarak Hükümetin yaptığı beyan doğru kabul edilse bile, Mahkemenin görüşüne göre, kısa bir süre hatta bir gün için bile olsa, yetmiş metrekarelik alanda kırkiki kişinin tutulması aşırı izdihamaya yol açar. Bu durum dahi tek başına Sözleşme'nin 3. maddesinin kapsamına giren bir husus oluşturur (bkz. *Kalashnikov v. Rusya*, no. 47095/99, § 97, ECHR 2002-VI).

31. Mahkeme, taraflar arasında, başvuranların sıradan bir polis merkezinde tutuldukları konusunda uyuşmazlık olmadığını dikkate almaktadır. Bu bağlamda, Mahkeme, İşkenceyi ve İnsanlıkdışı Küçültücü Muamele ve Cezaları Önleme Avrupa Komitesi'nin, gözetim altında tutulan göçmenlerin belirli bir süre sıradan polis merkezlerinde kalabileceklerini, bu tür yerlerdeki koşulların genellikle uzun süreli tutmalar açısından yetersiz olduğunu dikkate alarak bu yerlerde göç-

menlerin geçireceği sürenin mutlaka asgari düzeyde tutulmasını vurguladığını göz önüne almaktadır (bkz. CPT standartları, belge no. CPT/Inf/E (2002) 1-Rev. 2006, § 40). Hükümetin yazılı delil sunmaması karşısında Hasköy polis merkezindeki tutma koşullarıyla ilgili olarak başvurular tarafından yapılan bütün iddiaların doğruluğunun Mahkemece incelenmesinin mümkün olmadığı doğrudur. Ne var ki, başvuruların, Hasköy polis merkezinde haddinden fazla uzun süreyle tutulduğu ve buradaki aşırı kalabalıklılığı dikkate alınarak, Mahkeme, başvuruların iddialarının diğer yönlerini araştırmadan, Hasköy polis merkezindeki tutma koşullarının küçültücü muamele teşkil ettiği ve Sözleşme'nin 3. maddesine aykırı olduğu sonucuna varmaktadır.

B. Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'ndeki Tutma Koşulları

32. Başvurular, 12 Kasım 2009 tarihli savunmalarında, Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'ndeki maddi şartların ve burada tıbbi yardımın olmamasının Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlalini oluşturduğunu iddia etmişlerdir.

33. Hükümet, mevcut başvurunun Hasköy polis merkezindeki tutma koşullarına ilişkin olduğunu belirtmiş ve Mahkemeden başvurunun bu kısmını incelememesini talep etmiştir.

34. Başvurunun bu kısmı aşağıda belirtilen sebeplerle kabuledilebilir olmadığından, Mahkeme, Hükümetin talebine ilişkin olarak bir karar verilmesinin gerekli olmadığını düşünmektedir.

35. Kırklareli Merkezi'nde tıbbi yardımın olmadığı hususunda, Mahkeme, tereddütsüz şekilde, fotoğraflarda cildinde isilik olan kişinin iddia edildiği gibi birinci başvuran olduğu sonucuna varamamıştır. Üstelik, birinci başvuranın deri hastalıkları yüzünden mağdur olduğu kabul edilse bile sözkonusu fotoğraflar 11 Kasım 2009 tarihinde, diğer bir ifadeyle Mahkemeye başvurmadan sadece bir gün önce çekilmiştir ve dava dosyasında birinci başvuranın bir doktor tarafından muayene edilmesini talep ettiğini gösteren herhangi bir şey mevcut değildir. Bu sebeple, Merkez'in idaresinin, birinci başvurana, iddia ettiği deri hastalığıyla ilgili olarak tıbbi yardım sağlamadığı sonucuna varılamamış-

tır. Başvurunun bu kısmı açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4. maddesi uyarınca reddedilmelidir.

36. Başvuranların, Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'ndeki maddi şartlarla ilgili iddialarıyla ilgili olarak, Mahkeme, benzer iddiaları daha önce incelediğini ve merkezdeki maddi şartların, Sözleşme'nin 3. maddesinin kapsamına girecek kadar ciddi olmadığını tespit ettiğini belirtmekle yetinmektedir (bkz. yukarıda anılan *Z.N.S.*, §§ 79–87, ve *Tehrani ve Diğerleri v. Türkiye*, nos. 32940/08, 41626/08 ve 43616/08, §§ 95–97, 13 Nisan 2010³). Mahkeme, bu davada, başvuranların, Mahkemeyi, farklı bir sonuca varmaya ikna edecek yeni iddialar ortaya koyamadıklarını dikkate almaktadır. Bu sebeple, başvurunun bu kısmı da açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4. maddesi uyarınca reddedilmelidir.

II. Sözleşme'nin 41. Maddesinin Uygulanması

37. Sözleşme'nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme, işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlâl edildiğine karar verirse ve ilgili Sözleşme'ye taraf olan devletin iç hukuku bu ihlâli ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder”.

A. Tazminat

38. Başvuranlar, manevi tazminat olarak, Hasköy polis merkezinde geçirdikleri her gün için 100 Euro ve Kırklareli Yabancılar Kabul ve İkamet Merkezi'nde geçirdikleri her gün için 25 Euro talep etmişlerdir. Ayrıca Hükümet'in, ikamet harcı ve ikamet harcının geç ödenmesi sebebiyle para cezası uygulamasından vazgeçmesini talep etmişlerdir.

39. Hükümet bu iddialara karşı çıkmıştır.

40. Başvuranın tazminat ve masraflara ilişkin taleplerinden feragat

³ Karar, henüz kesinleşmemiştir.

talebine ilişkin olarak, Mahkeme, bu hususun Sözleşme'nin 41. maddesinin kapsamına girmediği kanaatindedir; bu sebeple sözkonusu talebi reddetmektedir (bkz. yukarıda anılan *Tehrani ve Diğerleri*, § 105). Bununla beraber, Mahkeme, başvuruların, sadece ihlâlinin saptanması ile giderilemeyecek manevî zararlarının olduğunu dikkate almaktadır. Bu sebeple başvuruların her birine 9.000 Euro manevî tazminat ödenmesine karar vermektedir.

B. Yargılama Giderleri ve Masraflar

41. Başvurular, Mahkeme masrafları için 1.950 Euro talep etmişlerdir. Bu taleplerini desteklemek için, avukatlarının yirmialtı saat çalışma yaptığını gösteren bir zaman çizelgesi sunmuşlardır.

42. Hükümet bu iddialara karşı çıkarak ancak gerçekten yapılan masrafların istenebileceğini belirtmiştir.

43. Mahkeme içtihatlarına göre, başvurular, gerçekte yapılan ve yapılmasında zaruret olan ve miktar olarak makûl olan masrafların ödenmesini talep edebilirler. Bu davada, yukarıda belirtilen kriterlere ve eldeki belgelere istinaden, Mahkeme, yargılama masrafları için başvurulara toplam 1.950 Euro ödenmesinin makûl olduğu kanaatindedir. Bu miktardan Avrupa Konseyi adli yardım tarifesine göre ödenen 850 Euro adli yardım düşülecektir.

C. Gecikme Faizi

44. Mahkeme, gecikme faiz oranının Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı orana üç puanlık bir artış eklenerek belirlenmesine karar vermiştir.

YUKARIDA BELİRTİLEN SEBEPLERLE, MAHKEME OYBİRLİĞİYLE,

1. Hasköy polis merkezindeki tutma şartlarıyla ilgili olarak başvuruların yaptıkları şikâyetlerin kabul edilmesine ve başvurunun geri kalan kısmının reddedilmesine;

2. Hasköy polis merkezindeki tutma koşullarıyla ilgili olarak Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edildiğine;
3. (a) Davalı Devletin, birinci başvurana, Sözleşme'nin 44. maddesinin (2). paragrafı uyarınca, mahkeme kararının kesinleşmesinden itibaren üç ay içinde aşağıda belirtilen miktarları, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirasına çevirerek ödemesine,
  - (i) 9.000 (dokuzbin) Euro manevi tazminat, tahakkuk edebilecek vergisiyle birlikte,
  - (ii) hukuki yardım olarak verilen 850 (sekizyüzelli) Euro düşüldükten sonra 1.950 (bindokuzyüzelli) Euro, masraf ve gideri, tahakkuk edebilecek vergisiyle birlikte,
- (b) yukarıda sözü edilen üç aylık sürenin bittiği tarihten ödemelerin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankasının o dönem marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz uygulanmasına;
4. Başvuranların, hakkaniyet ilkesi uyarınca yaptığı geri kalan tazmin taleplerinin reddedilmesine,

karar vermiştir.

İngilizce dilinde kaleme alınan işbu karar İçtüzüğü'nün 77. maddesinin (2). ve (3). paragraflarına göre 27 Temmuz 2010 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

CASE OF ABDOLKHANI AND KARIMNIA v. TURKEY (no. 2)
(Application no. 50213/08)⁴

JUDGMENT
STRASBOURG
27 July 2010

This judgment will become final in the circumstances set out in Article 44 § 2 of the Convention. It may be subject to editorial revision.

In the case of Abdolkhani and Karimnia v. Turkey (no. 2),

The European Court of Human Rights (Second Section), sitting as a Chamber composed of:

Françoise Tulkens, *President*,

Ireneu Cabral Barreto,

Dragoljub Popović

Nona Tsotsoria,

Işıl Karakaş,

Kristina Pardalos,

Guido Raimondi, *judges*,

and Stanley Naismith, *Section Registrar*,

Having deliberated in private on 6 July 2010,

Delivers the following judgment, which was adopted on that date:

---

⁴ <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=28&portal=hbkm&action=html&highlight=&sessionid=57891584&skin=hudoc-en> (5.8.2010)

PROCEDURE

1. The case originated in an application (no. 50213/08) against the Republic of Turkey lodged with the Court under Article 34 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (“the Convention”) by two Iranian nationals, Mr Mohsen Abdolkhani and Mr Hamid Karimnia (“the applicants”), on 21 October 2008.
2. The applicants, who had been granted legal aid, were represented by Mrs D. Abadi, the director of Iranian Refugees Alliance Inc., a non-governmental organisation in New York, United States of America. Mrs Abadi was approved by the President of the Chamber to represent the applicants in the proceedings before the Court pursuant to Rule 36 § 4 (a) of the Rules of Court. The Turkish Government (“the Government”) were represented by their Agent.
3. On 25 November 2008 the President of the Second Section decided to give notice of the application to the Government. It was also decided to examine the merits of the application at the same time as its admissibility (Article 29 § 3).

THE FACTS

I. The Circumstances of the Case

4. The applicants were born in 1973 and 1978 respectively and live in Sweden.
5. The applicants, refugees under the mandate of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), arrived in Turkey on an unspecified date. They were arrested by security forces and, as they had entered Turkish territory illegally, were deported back to Iraq on 17 June 2008.
6. The applicants immediately re-entered Turkey.
7. On 21 June 2008 they were arrested by road checkpoint gendarmerie officers from the Gökyazı gendarme station, in Muş, as their passports were found to be false.

8. The applicants were subsequently placed in the police headquarters in the Hasköy district of Muş.

9. On 30 June 2008 the applicants lodged an application with the Court and requested not to be deported to Iran or Iraq (application no. 30471/08). On the same day the President of the Chamber to which the case was allocated decided, in the interests of the parties and the proper conduct of the proceedings before the Court, to indicate to the Government of Turkey, under Rule 39 of the Rules of Court, that the applicants should not be deported to Iran or Iraq until 4 August 2008. On 22 July 2008 the President of the Chamber decided to extend until further notice the interim measure indicated under Rule 39 of the Rules of Court.

10. Between 21 June and 26 September 2008 the applicants were detained at the Hasköy police headquarters. On the latter date the applicants were transferred to the Kırklareli Foreigners' Admission and Accommodation Centre, where they were held until 26 October 2009.

1. As to the conditions of detention at the Hasköy police headquarters

a. The applicants' account

11. The applicants submitted that the detention facility where they were held was in the basement of the building. Therefore, it was damp and received insufficient natural light. The facility measured 70 square metres in total and consisted of three open rooms. The rooms measured 12-16 square metres. There was one bathroom and a hallway, where there were two beds. There were eight and four bunk beds in the first and the second rooms respectively. The third room was empty.

12. For the first five weeks of the detention the applicants were held with eighty-three other detainees. From the sixth to the tenth week of their detention the number of detainees dropped to thirty-one. During the final two weeks those remaining were also deported. At the end of their detention in Hasköy the applicants were alone in the facility.

13. The mattresses and blankets were dirty and infested with lice. No

pillows or bedding were provided. During the first weeks of their detention, the applicants had to sleep on the floor without mattresses, with blankets only, due to the overcrowding. The facility did not have showers or hot water. The applicants were taken to a public bathhouse only twice during the three months that they spent in that facility. Nor were they provided with towels, toilet paper, toothbrush, toothpaste, shaving items or shampoo. The toilets were very dirty and were never cleaned. Nor did the administration provide proper cleaning material to the detainees for them to do the cleaning. The facility was infected with cockroaches and mosquitoes. As a result of the poor detention conditions, the applicants suffered from dermatological diseases and infections. They were taken to a doctor for the skin problems, but they were never given the prescribed medication. They were ill as a result of water contamination at the beginning of their detention in Hasköy. Furthermore, the first applicant suffered from arthritis and the second applicant had back problems. They did not receive any medical check-ups for their health problems. The applicants were provided with meals twice a day. The meals consisted of soup and an insufficient amount of bread. They were not given any drinkable water. They were also not provided with clothing. Therefore, they had to wear the same clothes for three months.

14. The detention facility did not have any provision for indoor or outdoor activities. The applicants were taken out only when they were forced to do work, such as collecting rubbish, watering the lawn, sweeping the floors and the stairs, or loading and unloading, for which they were never paid.

15. Finally, throughout their detention in the Hasköy police headquarters, the applicants were not allowed to make or receive telephone calls. Nor could they have visits, except for one visit from a UNHCR officer. At the request of the UNHCR Ankara office, a lawyer went to the Hasköy police headquarters to visit the applicants. He was however not allowed to meet the applicants.

16. The applicants submitted several written complaints regarding the conditions of their detention. However, the authorities refused to accept the letters containing their complaints.

b. The Government's account

17. The Government submitted that the applicants were held in the Hasköy police headquarters building between 21 June and 26 September 2008 on a temporary basis while awaiting transfer to a foreigners' admission and accommodation centre. The Government noted that during the period in question a total of ninety-six foreigners stayed in the facility. However, no more than forty-two persons were detained at any given time. Besides, between 2 August and 26 September 2008 the applicants were held alone.

18. The Government further submitted that a foreigners' guesthouse had been constructed in Hasköy subsequent to the applicants' transfer to Kırklareli foreigners' admission and accommodation centre. According to the Government's submissions, in this new facility the food is provided three times a day by the centre administration. Although there is no health clinic within the facility, the detainees are provided with adequate medical assistance in the nearby clinics and State hospitals. They are allowed to go into the open air and can exercise in the garden of the facility, where they are served their meals and play football with the staff working at the centre. The Government contended that lavatories, toilets and bathrooms were provided in the centre and the immigrants were sent to the Turkish bath periodically. They finally noted that the applicants could contact the outside world by telephone and internet.

2. As to the conditions of detention in the Kırklareli Foreigners' Admission and Accommodation Centre

a. The applicants' account

19. In their submissions dated 12 October 2009 the applicants complained about the conditions of detention in the Kırklareli Foreigners' Admission and Accommodation Centre. They complained in particular about the quality of food and water, insufficient medical support, unsatisfactory sanitary facilities, their inability to take exercise and the increase in the number of detainees held in the Kırklareli Foreigners' Admission and Accommodation Centre. In support of their allegations the applicants submitted a number of photos, including four photos

which were taken on 11 October 2009 and which allegedly showed the back and legs of the first applicant who claimed to be suffering from a skin rash.

b. The Government's account

20. The Government submitted that the application concerned the conditions of detention at the Hasköy police headquarters and not those in the Kırklareli Foreigners' Admission and Accommodation Centre. They therefore requested the Court not to examine the application in so far as it concerned complaints regarding the detention conditions at the Kırklareli Centre.

II. Relevant Law and Practice

21. A description of the relevant law can be found in the judgments of *Z.N.S. v. Turkey* (no. 21896/08, §§ 34-35, 19 January 2010) and *Charahili v. Turkey* (no. 46605/07, § 48, 13 April 2010)⁵.

THE LAW

I. Alleged Violation of Article 3 of the Convention

22. The applicants complained under Article 3 of the Convention that the conditions of their detention in the Hasköy police headquarters constituted inhuman and degrading treatment. They further complained about the material conditions in the Kırklareli Foreigners' Admission and Accommodation Centre and alleged that medical assistance was not provided there.

A. Conditions of detention at the Hasköy police headquarters

1. Admissibility

23. The Government submitted that the applicants had failed to exha-

---

⁵ Judgment is not final yet.

ust the domestic remedies available to them within the meaning of Article 35 § 1 of the Convention. They maintained in this connection that the applicants should have applied to the administrative courts in accordance with Article 125 of the Constitution before lodging their application with the Court.

24. The applicants submitted that they had been denied access to a lawyer when they were in the Hasköy police headquarters, and were thus deprived of their right to have the conditions of their detention subjected to judicial review. They further maintained that proceedings before administrative courts were also excessively lengthy and that Turkish law did not provide a right to compensation for the damage suffered as a result of detention conditions.

25. The Court observes at the outset that while it is true that the applicants did not lodge a complaint with the national authorities, the Government have not demonstrated which remedies existed and what kind of redress could have been afforded to the applicants. Nor did they point to examples of cases where conditions of detention were improved following a complaint or an application to domestic courts. It is therefore not established with sufficient certainty that there existed domestic remedies capable of affording redress to the applicants in relation to their complaint concerning the conditions of detention.

26. In any event, the Court notes that it has already found, in its judgment of *Abdolkhani and Karimnia v. Turkey* (no. 30471/08, ECHR 2009-... (extracts)), that the applicants had not been given access to legal assistance during the period that they spent in the Hasköy police headquarters (see *Abdolkhani and Karimnia*, cited above, § 114). Moreover, the Government did not contest the applicants' allegations that an advocate attempted to visit the applicants but was refused authorisation by the police to meet them on 30 June 2008. In these circumstances, the Court concludes that in any case the applicants could not raise their complaint before the administrative and judicial authorities. It accordingly dismisses the Government's objection.

2. Merits

27. The Government submitted that while the material conditions in Hasköy police headquarters could not be defined as excellent, they co-

uld not be considered to constitute inhuman or degrading treatment either.

28. The applicants submitted that the conditions of detention at the Hasköy police headquarters that they had described constituted degrading treatment in violation of Article 3 of the Convention.

29. The Court observes at the outset that the applicants were detained at the Hasköy police headquarters between 21 June 2008 and 26 September 2008, that is for more than three months, before being transferred to Kırklareli Foreigners' Admission and Accommodation Centre. The Court further observes that the Government did not challenge the applicants' submissions that they had been held in the basement of the building, which measured 70 square metres. Nor did they submit any documentary evidence, photos or video footage indicating the conditions at the Hasköy police headquarters, the capacity of the rooms and the number of occupants during the period in question, despite the fact that they were explicitly requested to do so by the Court. The photographs that the Government submitted concern the new foreigners' guesthouse that had been built subsequent to the applicants' transfer to Kırklareli and are therefore not relevant to the circumstances of the present case.

30. As regards the detention of the applicants at the Hasköy police headquarters, the Government merely submitted that a maximum of forty-two persons were detained at any given time during the period in question. Even assuming that the Government's account regarding the number of persons held in the facility was accurate, in the Court's view holding forty-two people in an area of 70 square metres, even for a duration as short as one day, constituted severe overcrowding. This state of affairs in itself raises an issue under Article 3 of the Convention (see *Kalashnikov v. Russia*, no. 47095/99, § 97, ECHR 2002-VI).

31. The Court further observes that it is not disputed by the parties that the applicants were detained in an ordinary police detention facility. In this connection the Court notes that the European Committee for the Prevention of Torture (CPT) has emphasised that, although immigration detainees may have to spend some time in ordinary police detention facilities, given that the conditions in such places may generally be inadequate for prolonged periods of detention, the period of

time spent by immigration detainees in such establishments should be kept to the absolute minimum (see CPT standards, document no. CPT/Inf/E (2002) 1–Rev. 2006, § 40). It is true that the Court cannot check the veracity of all the applicants' allegations regarding the conditions of detention at the Hasköy police headquarters, as a result of the failure of the Government to submit documentary evidence. Nevertheless, having regard to the inordinate length of time for which the applicants were detained at the Hasköy police headquarters and to the overcrowding therein, the Court concludes, without exploring other aspects of the applicants' allegations, that the conditions of detention at the Hasköy police headquarters amounted to degrading treatment contrary to Article 3.

B. Conditions of detention in the Kırklareli Foreigners' Admission and Accommodation Centre

32. By their submissions dated 12 October 2009 the applicants alleged that the material conditions of detention in the Kırklareli Foreigners' Admission and Accommodation Centre and the lack of medical assistance therein constituted a breach of Article 3 of the Convention.

33. The Government maintained that the present application concerned the detention conditions at the Hasköy police headquarters and therefore requested the Court not to examine this part of the application.

34. The Court considers that it is not required to make a decision regarding the Government's request as this part of the application is inadmissible for the following reasons.

35. As regards the alleged lack of medical assistance in the Kırklareli Centre, the Court notes that it cannot be unequivocally concluded that the person in the photos showing a skin rash was the first applicant as alleged. Furthermore, even assuming that the first applicant was suffering from skin problems, the photos in question were taken on 11 October 2009, that is to say only one day before the submissions made by the applicants to the Court and there is nothing in the case file demonstrating that the first applicant had requested to be examined by a doctor. Therefore, it cannot be concluded that the Centre admi-

nistration failed to provide the first applicant with the medical assistance he required for his alleged skin disease. This part of the complaint is therefore manifestly ill-founded and must be rejected in accordance with Article 35 §§ 3 and 4 of the Convention.

36. In so far as the applicants' allegations concern the material conditions in the Kırklareli Foreigners' Admission and Accommodation Centre, the Court notes that it has already examined almost identical allegations and found that the material conditions in that centre were not so severe as to bring them within the scope of Article 3 of the Convention (see *Z.N.S.*, cited above, §§ 79-87, and *Tehrani and Others v. Turkey*, nos. 32940/08, 41626/08 and 43616/08, §§ 95-97, 13 April 2010⁶). The Court considers that the applicants have not put forward any new argument capable of persuading it to reach a different conclusion in the present case. It follows that this part of the application is also manifestly ill-founded and must be rejected in accordance with Article 35 §§ 3 and 4 of the Convention.

II. Application of Article 41 of the Convention

37. Article 41 of the Convention provides:

"If the Court finds that there has been a violation of the Convention or the Protocols thereto, and if the internal law of the High Contracting Party concerned allows only partial reparation to be made, the Court shall, if necessary, afford just satisfaction to the injured party."

A. Damage

38. The applicants claimed 100 euros (EUR) for each day the applicants spent at the Hasköy police headquarters and EUR 25 for each day that they were held in the Kırklareli Foreigners' Admission and Accommodation Centre, in respect of non-pecuniary damage. They further requested the Government to waive any residence fees or late fines which they might be required to pay.

39. The Government contested these claims.

---

⁶ Judgment is not final yet.

40. As regards the applicants' request concerning the waiver of fees or fines, the Court considers that this matter does not fall within the scope of Article 41 of the Convention; it therefore rejects the claim (see *Tehrani and Others*, cited above, § 105). However, the Court considers that the applicants must have suffered non-pecuniary damage which cannot be compensated solely by the finding of a violation. It therefore awards the applicants EUR 9,000 each for non-pecuniary damage.

B. Costs and expenses

41. The applicants also claimed EUR 1,950 for the costs and expenses incurred before the Court. In support of their claim, they submitted a time sheet indicating twenty-six hours' legal work carried out by their legal representative.

42. The Government contested this claim, noting that only costs actually incurred could be reimbursed.

43. According to the Court's case-law, an applicant is entitled to the reimbursement of costs and expenses only in so far as it has been shown that these have been actually and necessarily incurred and are reasonable as to quantum. In the present case, regard being had to the documents in its possession and the above criteria, the Court finds it reasonable to award the applicants jointly the sum of EUR 1,950 for their costs before it. From this sum should be deducted the EUR 850 granted by way of legal aid under the Council of Europe's legal aid scheme.

C. Default interest

44. The Court considers it appropriate that the default interest should be based on the marginal lending rate of the European Central Bank, to which should be added three percentage points.

FOR THESE REASONS, THE COURT UNANIMOUSLY

1. *Declares* the applicants' complaint concerning the conditions of detention at the Hasköy police headquarters admissible and the remainder of the application inadmissible;

2. *Holds* that there has been a violation of Article 3 of the Convention on account of the applicants' conditions of detention at the Hasköy police headquarters;

3. *Holds*

(a) that the respondent State is to pay the applicants, within three months of the date on which the judgment becomes final in accordance with Article 44 § 2 of the Convention, the following amounts, to be converted into Turkish liras at the rate applicable at the date of settlement:

(i) EUR 9,000 (nine thousand euros) each in respect of non-pecuniary damage, plus any tax that may be chargeable;

(ii) EUR 1,950 (one thousand nine hundred and fifty euros) jointly in respect of costs and expenses, less the EUR 850 (eight hundred and fifty euros), granted by way of legal aid, plus any tax that may be chargeable to the applicants;

(b) that from the expiry of the above-mentioned three months until settlement simple interest shall be payable on the above amounts at a rate equal to the marginal lending rate of the European Central Bank during the default period plus three percentage points;

4. *Dismisses* the remainder of the applicants' claim for just satisfaction.

Done in English, and notified in writing on 27 July 2010, pursuant to Rule 77 §§ 2 and 3 of the Rules of Court.